UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antiqvae Lectionis Tomus ...

In Qvo XVI. Antiqva Monvmenta Ad Historiam Mediae Aetatis Illvstrandam, Nvnqvam Edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1601

Monostichon Carmen Beati Colvmbani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-64144

Visual Library

MONOSTICHON CARMEN
BEATI COLVM-BANI.

HÆC præcepta legat deuotus, [a] & impleat actu, [a] L. vt.
Virtutum titulis vitam qui quærit honeſtam,
Vel homines inter cupiat præclarus haberi,
Vel morum meritis cæleſtia regna mereri,
Atque DEO Chriſto ſocius ſine fine videri.

Impleat ipſe DEI, qui vult ſua vota venire.
† Viue DEO fidens Chriſti præcepta ſequutus.
† Sint tibi diuitiæ diuinæ dogmata legis.
[b] Diuitias, Domini faciet benedictio claras. [b] non eſt in L. & repetitur 93.
Corporis exſuperat vires prudentia mentis.
Omnibus eſt mundi melior ſapientia gazis.
Semper amanda quidem eſt rerum doctrina bonarum.
Optimus eſt animus Chriſti veſtitus amore.
Dæmonas aduerſus magna eſt oratio Virtus.
Vt moneas carum noli deſiſtere amicum.
Morbi cauſa mali nimia eſt quæcunque voluptas.
[c] Tu dare ne claudas palmas, & prendere pandas. [c] L. In dare ne c. p. & prendere pergas.
Semper in ore tuo reſonent bona verba ſalutis.
Ne rogo vindictam tua mens meditetur amaram.
Sint tibi pacifici magna dulcedine mores.
Ne tua pœniteat, caueas victoria temet.

d Fer patris imperium, dum verbis exit in iras.
Quiſque dies vitæ eſt velut vltimus ecce putandus.
Quod dare non [e] poſsis, noli promittere verbis.
f Qui prodeſſe poteſt, non eſt fugiendus amicus.
Octenas ſtudeas vitiorum vincere turmas.
Te ferat ad cælum quadriga repleta [g] ſalutis.
Lingua ſuos habeat frenos in corde ligatos.
Vir bonus eſſe nequit, niſi qui [h] ſiet omnibus æquus.
Qui ſcelera abſcondit, veniam non [i] forte meretur.
Qui bona deſueſcit, mox hic conſueſcit iniqua.
Non tu quæſo iocis lædas nec carmine quenquam.
k Sæpius auditu inſtrueris, quàm voce fruaris.
Sit ſeruus mentis Venter; ſit ſerua libido.
Non perdit pietas quidquid [l] largire videtur.
Non opibus bona fama datur, ſed moribus almis.
Fac ne te meritò verbis [m] irrideat alter.
Pro miſero miſerans lacrymas effunde ſodali.
Eripe, ſi valeas, non ſuggere tela furenti.
Sæpe nocet puero miſeratio blanda magiſtri.
Ignotum noto nunquam præponis amico.
Omnia quæ dicunt homines tu credere noli.
Non ſibi quis viuat, Chriſto ſed viuat vbique.
Non tua, ſed Chriſti quæras, qui diligis illum.
Non te, non mundum, Chriſtum ſed dilige ſolum.
Cum ſapiente loquens perpaucis vtere verbis.
Nil oculi proſunt, quibus eſt mens cæca videndi.
Diuitis opprobrium gemitus eſt pauperis ingens.
Plurima diſcenti ſemper ſapientia creſcit.
Iudicium reſtat cunctis certiſſimè factis.
Adveniet Iudex cunctis qui iuſta rependat.
Inclyta perpetuam præſtat [n] patientia vitam.
Te feritate magis faciet moderatio clarum.

d hic verſus abeſt in L.
e L. cogites.
f & hic repetitur infra verſu 105.
g L. triumphis.
h L. ſit in.
i L. ne forte meretur?
k L. S. a. frueris quàm voce ſalutis.
l L. largiri. forte largita.
m L. derideat.
n L. ſapientia.

Egre-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Egregios faciet mentis conſtantia mores.
Conſilio facias, rogo, ſit tibi quidquid agendum.
Omnis quippe ætas aliquo ſub faſce laborat.
Vera quidem veterum iuuenis paradigmata rere.
Felix qui cauſam loquitur prudentis in aurem.
Tantum verba valent, quantum mens ſentiat illa.
Omnibus eſt locuples qui rebus abundat [o] *honeſtis.* — o L. amicis.
Non erit antiquo nouus anteferendus amicus.
Difficile inuenies verum fortaſsis amicum.
Moribus egregiis facias tibi nomen honeſtum.
Nemo quidem plures habuit, quàm [p] *perdit amicos.* — p L. expedit.
Cui prodeſt, ſocio qui non prodeſſe probatur?
Sola fides fidei dono [q] *ditabitut almo.* — q L. probabitur.
[r] *Leuis non animam torquentis cura fatiget.* — r L. Leuia non animi torquẽtis cura fatiget.
Res [s] *ſeuera quidem ſemper declarat honeſtè.* — s L. te vera.
Quid peius, quàm ſe vt iungat habitator iniquus?
Actibus, aut verbis noli tu adſueſcere prauis.
Eſt non eſſe quidem ſatius quàm viuere prauè.
Mens bona theſauros præcellit munere cunctos.
Vitam quippe tuam tota virtute tuere.
Omnia pro vita ſunt amittenda tuenda.
Præmeditata quidem leuius ſufferre valebunt.
Quæ ſubitò adueniunt multò grauiora videntur.
Gaudia ſunt populi rector pius atque benignus.
Mors aliena monet propriæ nos mortis vbique.
Felix alterius [t] *cuius documenta flagella.* — t L. cui ſunt.
Præmia non capiet, ingrato qui bona præſtat.
Sit tibi carus homo, vt frater; DEVS vt pater almus.
Omnis paulatim letho nos applicat hora.
Ante diem mortis nullus laudabilis exſtat.
Quælibet ex [u] *fructu proprio cognoſcitur arbor.* — u L. f cognoſcitur arbor in orbe.
Doctor erit magnus, factis qui quod docet implet.

Quod tibi vis fieri, hoc alij præſtare memento.
Pauperibus iuſtis cæleſtis gloria reſtat.
Quod tibi non optes, alij ne feceris vlli.
x L. iuſta. *Æquum pondus habe, teneas & ſtatera[x] iuſtum.*
Non tibi ſit modius duplex, nec ſtatera dupla.
Corripe prudentem: reddetur gratia verbis.
Si tu recta facis, ne cures verba malorum.
Vtile conſilium dominus ne deſpice ſerui.
Inter conuiuas fac ſis ſermone modeſtus.
Cum quid peccaris, caſtiga te ipſe ſubinde.
Vulnera dum ſanas, dolor eſt medicina doloris.
Diuitias Domini faciet benedictio claras.
Æternam tribuit felix clementia vitam.
Vtere quæſitis opibus, fuge nomen auari.
Diſce, ſed à doctis; indoctos ipſe doceto.
Contra verboſos noli contendere verbis.
Sermo datur multis, animi ſapientia paucis.
Non læta extollant animum, non triſtia frangant.
Proximus eſto bonis, ſi non potes optimus eſſe.
Quanto maior eris, tanto tu cautior eſto.
Cumque alium cauſes, propriam prior inſpice vitam.
Plus tua, quàm alterius damnabis crimina iudex.
Sis bonus atque bonis; læſus nec læde nocentem.
Qui prodeſſe poteſt, non eſt fugiendus amicus.
Cum fueris fælix, quæ ſunt aduerſa caueto.
Quæ culpare ſoles, hæc tu ne feceris ipſe.
y L. cathegita, id eſt doctrix, magiſtra. *Vita aliena tuæ tibi ſit[y] cathagita vitæ.*
Ira odium generat, concordia nutrit amorem.
Sit ſale iam Sophiæ ſermo tibi conditus omnis.
Magna quidem virtus noſtræ eſt moderatio linguæ.
Crede Deo, & proprios tunc tu tibi dirige greſſus.
Lux, timor eſt Domini, cordis: hunc dilige ſemper.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

In Domino ſperans nullus confunditur vnquam.
Vir prudens animo eſt melior, quam fortis in armis.
Corporis excellit vires ſapientia mentis.
Diuitias animo iniuſtas attendere noli.
Verbum dulce quidem tibi multiplicabit amicos.
Conuerti ad Dominum ne tardes tramite recto.
Doctrinis etiam variis non flexilis eſto.
Te via nam Domini teneat firmiſsima ſemper.
Iuſtitiæ & pacis placeant tibi verba loquendo.
Pax precor alma tuo placeat tibi ſemper in ore.
Semper in ore tuo reſonent pia verba ſalutis.
Rex ſapiens populum melius defendit ab hoste.
Inſipiens rector populum diſperſerit omnem.
Gloria magna quidem regi eſt ſapientia iuſta.
Iniuriasq́ tuas in fratrem vlciſcere noli.
Semper auarus amat mendacia, furta, rapinas.
Sufficiat rerum dederat tibi quod DEVS ipſe.
Quid terrenus homo, puluis & terra ſuperbit?
Principium ſceleris proh dira ſuperbia conſtat.
Sit tibi cura tuæ, tota virtute. ſalutis.
Vna dies, quales fuerint, oſtendit amicos.
Peccaſti ſolus, ignoſcere tu tibi noli.
Quod tacitum cupias, tacito committe ſodali.
Inuidiam nimio cultu vitare memento.
Inuidiæ maculat famam mala peſtis honeſtam.
Nil ſine conſilio facias, ſic facta probantur.
Qui Domino credit, ſeruat mandata ſalutis.
Semper enim ſapiens metuit ſibi iudicis iram.
Inſtanter facias, ſors quæ tibi tradat agenda.
Cum homine iniuſto nolito manere frequenter.
Nec redit vnda fluens, noſtrum nec tempus in annis.
Omnia finis edax deuaſtat gaudia mundi.

Qui pius & clemens, Dominus miſerebitur illi.
Infer nullatenus benefactis mente querelas.
Improperes nunquam, dederis munuſcula ſi quæ.
Omnis pertractet primum mens verba loquelæ.
Corporis auxilium medico permitte fideli.
Dum poteris, benefac caro tu ſemper amico.
Sic nouus atq; nouum vinum veteraſcat amicus.
Rebus in aduerſis numquam dimittis amicum.
z L. vbique. *Semper amicus amat, duratq́; fidelis*[z] *amicus.*
Alma dies noctem ſequitur; ſic dona labores.
Tempora dum variant, animus ſit ſemper honeſtus.
Conſilio mentis quodque imminet antè videto.
Dum tibi vita viget, lacrymis mala crimina purges.
Noli iterare ſcelus, lacrymis dum diluis illud.
Luxuriis animo noli ſeruire malignis.
Qui modica ſpernit, minuit maiora per horas.
Tollitur ex numero ſanctorum perfidus omnis.
Oderit inſipiens ſapientis verba magiſtri.
Excitat in riſus fratres verboſus amaros.
Nil illo peius, ſceleri qui gaudet iniquo.
Cui ſecreta quidem credas cautiſſimè cerne.
Corripe peccantem; noli & dimittere amicum.
a Abeſt in m. ſ. Friſing. [a] *Corripere eſt melius notum quam perdere amicum.*
Qui fratri ignoſcit, ignoſcit Chriſtus & illi.
b L. more. *Obſeruat ſapiens ſibi tempus*[b] *in ore loquendi.*
Inſipiens loquitur ſpretum ſine tempore verbum.
Multiloquax animam meritis denudat honeſtis.
Gloria quippe DEVM *Dominumq́; eſt magna timere.*
c L. cum mēte. *Radix eſt Sophiæ Dominum*[c] *de mente timere.*
Aurum flamma probat; homines tentatio iuſtos.
Sperate in domino, & veniet miſeratio vobis.
Dilige, qui cupias cæli bona gaudia, Chriſtum.

Felices faciet natos benedictio patris.
Pauperis & miſeri mentem ne afflixeris vnquam.
[d] *Diligit in Sophia ſe ſemper Chriſtus amantem.*
Ne citus in lingua fueris, nec ſegnis in actu.
[e] *Non erit innocuus falſus per famina teſtis.*
Diuitias addit Domini benedictio plures.
[f] *Iam magnum reddas modico tu munus amico.*
Semper amicus amat: amor eſt preciosior auro.
Diues erit, durè ſemper qui operatur in agro.
Otia qui ſequitur, veniet huic ſemper egeſtas.
Omnibus eſt opibus meliòr vir mente fidelis.
[g] *Exſuperat numerus iuſtorum regna potentum.*
Ecce timens Dominum viuet felicibus annis.
Exſpectat lætus cæleſtia gaudia iuſtus.
Impius horrendas ſpectat pro crimine pœnas.
Corruit in præceps populus rectore neſando.
Præparat æternam mitis clementia vitam.
Qui bona ſectatur, prima bene ſurgit in hora.
Multorum profert ſapientis lingua ſalutem.
Hoſtibus in bello dominatur dextera fortis.
Seruiet & ſegnis duro ſub faſce laborum.
Lingua placata ſibi multos acquirit amicos.
Pone tuis verbis vectes ſeraſque loquelis.
Qui præcepta DEI *metuit, in pace moratur.*
Nam bona perpetuam tribuet doctrina ſalutem.
Diligit hic natum, virga qui corrigit illum.

FINIS.

d L. Diligit omnipotens Sophiã ſibi ſemper amantem.
e Abeſt in m. ſ. Friſ.
f L. Iam magno reddas medio tu munus amici.
g L. Exaltat numerus iuſtorũ regna potẽtes.